

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM

INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A panaszbizottságok

A nemzetgyűlés utasította a kormányt, hogy a munkás-panaszbizottságok megalakításáról sürgősen nyújtsa be törvényjavaslatát. A keresztyén nemzeti irányzat uralomrajutása óta mindig azt halljuk minden programbeszédben és kormánynyilatkozatban, hogy a munkásságot pedig nem engedjük többé a zsidó pártvezérek rabszolgáinak lenni, hanem megnyerjük magunknak az által, hogy *törödni fogunk vele és érdekeit megvédjük!* — Sajnos, mindeddig vajmi kevés valósult meg ebből az ígéretből. Nem azért, mintha megfeledektenek volna az illetékes tényezők róla, hanem azért, mert a keresztyén nemzeti irányzat maga sem jutott még valójában uralomra.

Igy történt, hogy egy egész hosszú esztendő alatt alig valamit tettünk a munkásság s elsősorban az ipari munkásság megnyerésére. Pedig a jószándék nem hiányzik egyik részről sem, csak komolyan kellene kezelni a dolgot. Nem lenne szabad örökösen csak a hazafiságra az áldozatkészségre apellálni akkor, amikor a tárcát kellene kezbe venni és kinyitni. Nem lenne szabad csak a momentán szükségletek kielégítésén munkálkodni ott, hol csak a tartós és gyökeres orvoslás vezethet sikerre. Nem lenne szabad fél munkái végeznünk akkor, amikor az egész munka eredményessége fölött is őrködnünk kell.

A panaszbizottságok felállítása szintén amolyan szükségszülte fél munka. De munka mégis, mely a munkások érdekeinek megvédését célozza, s így nem lehet szó nélkül napirendre térni fölötte. A munkaadók és munkások között felmerült vitás esetekben ugyanis sokszor és legtöbbször nem a józan belátás, hanem a kényeszer ereje a döntő. Mindegyik fél csak a maga előnyét keresi és igen sokszor nem veszi figyelembe, hogy követelésének teljesítése, vagy a követelt engedmény megtagadása a másikat végromlásba dönti. Ha a munkásság az élet drágaságának nyomasztó hatása alatt béremelést követel, merlegelnie kell, hogy a munkaadó képes-e követelését teljesíteni anélkül, hogy azáltal tisztességes polgári használatot elesnek, vagy pláne a vállalat további fennmaradása is veszélyeztetnék, ami nemcsak a munkaadó tönkretételét jelentené, hanem a munkaalalmat is megsemmisíténé, s így a munkát is károsítaná.

A munkaadónak viszont méltányolnia kell a munkásság súlyos helyzetét, az élet retentés nehézséget és esetleg számításában csalódva, kevesebb haszonnal is be kell érnie. Csak így lehet köztük között békeség és csak így lehet nyugodt a munka menete.

Ez a jobb belátás azonban jobbra hiányzik mind a két érdekelt félnél, ami emberileg érthető is. A munkásság is ragaszkodik a maga érdekeihez, a munkaadó is s a döntést rendszerint az hozza meg, hogy melyik fél van nagyobb kényszerhelyzetben. Ami viszont újabb elégedetlenségek és viszálykodások magvait rejti magában. A panaszbizottságok éppen ezt az áldatlan és folyton ismétlődő viszálykodást vannak hivatva liquidálni. Akár az egyik, akár a másik félnek van kívánsága, vagy követelése, melyben egymás között megegyezni nem tudnak, a vegyes összetételű panaszbizottság dönti el a vitát, mely ilyen módon véglegesen és legtöbb esetben közmegegyezésre, vagy legalább is közmegnyugvásra zárul.

A munkás panaszbizottságok ilyen

nagyon fontos missziót fognak betölteni a munkásság életében. Véget vetnek az egyenlenségeknek és főleg a zavarosban halászni akaró heccmesterek vakondok munkájának.

A nagy háború alatt igen jó szolgálókat tettek a municiógyártásnak, bizonyára megteszik most ugyanazt a haza talpraállításának is.

Napirendre tüzték a zsidókérdést

A honvédelmi miniszter a rokkantakért és hadiárvákért

A nemzetgyűlés szombati ülése

Budapest, aug. 7. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés mai ülését 10 órakor nyitotta meg Bottlik József alelnök. Iklódy Szabó János a pénzügyi bizottság jelentését terjeszti be, majd felolvassák az indítvány és interpellációs könyvet, interpellációt Csontos Imre jegyzett be, Milcsevics János a Ház határozatképességének megállapítását kéri. Miután az elnök a Ház határozatképességét konstatálja, az ülést egy félórára felfüggeszti. Az ülés újbóli megnyitása után harmadszori olvasásban is elfogadják a hormányzó hatáskörének kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Ezután Mahunka Imre indikolja meg a kisiparosok támogatásáról szóló indítványát. A Ház úgy határoz, hogy az indítvány tárgyalását napirendre tüzi.

Budaváry László a zsidó-kérdés megoldásáról szóló indítványát indokolja meg. Megállapítja, hogy a zsidó-kérdés nem új keletű Magyarországon. Megnyugtatta a zsidóság vezetőit, hogy zsidókérdés már azóta van, mióta a zsidók Magyarország területére léptek. Ők nem akarnak pogromot, hanem a keresztyén magyar nemzeti és kulturális szupremácia biztosítását akarják törvényes eszközökkel biztosítani.

Nagyatádi Szabó István miniszter kijelenti, hogy nem ért egyet Budaváry László fejtegetésével, ha azonban a nemzetgyűlés tár-

gyalás alá óhajja vinni az indítványt, ehhez hozzájárul.

A nemzetgyűlés úgy határoz, hogy az indítvány tárgyalását napirendre tüzi.

Huszár Elemér az indítványának tárgyalása következtében elhangzott beszédekre válaszol. Nagyatádi Szabó István hozzájárul Pallavicini György őrgrof határozati javaslatához, hogy a termérendelet felülvizsgálatára 9 tagú bizottságot küldjenek ki, s kéri az elnököt, hogy intézkedjék a bizottság kiküldéséről.

Elnök napirendi javaslatot tesz, mely szerint a Ház legközelebbi ülését hétfőn délelőtt 10 órakor tartja. Elnök jelenti, hogy Sréter István honvédelmi miniszter a Gonda Antal és Dr Dánér Béla interpellációjára a hadirokkantak és hadiárvák ügyében válaszolni akar.

Sréter István kijelenti Gonda interpellációjára, hogy nem tudja megérteni, hogyan lehetnek olyan közegek, amelyek az árvak és rokkantak jádulékát és illetményeit visszatartják? Kijelenti, hogy egy alkalmat sem mulaszt el, amely a hadiárvak és rokkantak érdekeinek megvédését célozza. Majd bejelenti, hogy ebben az ügyben legközelebb határozati javaslatot fog benyújtani a Háznak.

Majd újból felszólal s kéri Dánér Bélát, hogy válaszát az ő interpellációjára vonatkozólag is vegye tudomásul.

Elnök ezután 10 perc szünetet rendel el, mely után áttérnek az interpellációkra.

Tanuvallomások a Tisza-gyilkossági bűnperben

Budapest, aug. 7. (Nemz. St. tel. jel.) A Tisza-gyilkosság mai főtárgyalását 9 órakor nyitották meg.

Először Hatvinszky György orvost hallgatják meg, aki a gyilkosság után mint orvos helyszíni szemlén volt a Roheim villában.

Utána Radvánszky Béla bárót, Tisza István unokaöccét hallgatják ki.

— 1918 október 31-én — mondotta — mikor felebreütem, röpcédulákat osztogattak, amelyek a forradalom különböző fázisait közzölték. Arra gondoltam, hogy nagybátyám bajban lehet és miután fegyvereket osztogattak, megpróbáltam én is puskát szerezni, de nem tudtam. Két órákor elmentem nagybátyámhoz, akitől azt hallottam, hogy letartóztatták. Nagybátyámat ebédután is kérte a felesége, menjenek falura lakni. Tisza azt válaszolta: — Fiam, sohasem bujkáltam, most sem fogok...

Öt óra tájban közölte feleségével, hogy elmegy a Clubba. Ezt azonban Sándor János volt belügyminiszterrel együtt megakadályoztuk. Én azután Sándor Jánossal mégis elmentem s azzal a szándékkal távoztam, hogy éjjel visszatérek, mert a támadást éjlelre vártam.

— Én a Nemzeti Casinóba, Sándor pedig a Munkapárt helyiségébe ment. Mikor visszaérkeztem a Casinóból, láttam, hogy Sándor János nagyon ideges. Megkérdeztem, hogy már meggyilkolták? Nem, még él, válaszolta Sándor. Kitelefonáltunka Roheim villába ahonnan már azt a választ kaptam, hogy már meghalt

Akkor kimentünk a villába. Mikor a villába beléptünk, egy golyó súvített el mellettünk. Ott feküdt nagybátyám holtan, mellette nagynéném ült, míg Almásy Denise bekötött fejjel járkált. Majd jelentették egy főhadnagy érkezését, akit Linder hadügyminiszter küldött.

A főhadnagy azt kérdezte a családtól, hogy nincs-e segítségük szükségük. Bosszusan válaszoltam, nincs semmi, jött volna előbb!

Majd elöadta, hogy megbízták, hogy nézze meg, meghalt-e Tisza István.

A bíróság felszólítására megismétli Radvánszky, hogy határozottan tudja, hogy ezt a kijelentést használta: „megnézem: gróf Tisza István tényleg meghalt-e”. A szemközti levő ajtó nyitva volt, ott láhatta kiterítve feküdni Tiszát. Mikor ezt látta a főhadnagy, az egész kormány nevében a kormány részvétét tolmácsolta a családnak.

Radvánszky báró után dr Lux Sándort, a Bethesda-kórház orvosát hallgatják ki, aki elsőnek jelent meg Tisza István gróf holttesténél. Az orvos részletesen elmondja észleleteit és leírja a sérülést. A tanut megesketik vallomására. Utána Klein Rezső műszerészt hallgatják ki, aki elmondja, hogy a katonák őt kényszerítették a kapu kinyitására, majd négyen behatoltak a villába. Ő ezalatt újból becsukta a kaput s mikor a katonák visszatértek, már nem találták nyitva. Erre átmásztak a kerítésen és kiugrottak a kövezetre. Miután a vallomás ingadozó, tanu megeskeltését a bíróság mellőzi. A tárgyalás tovább folyik.

Ujabb kulturbotrány

Ajánljuk Hubert kormánybiztos-főispán ur és az Ébredő Magyarok figyelmébe!

A református kollégiumi igazgatótanács mai ülésén került tárgyalásra a kommunista igazgatással vádolt *Debreceni János* főgimnáziumi tanulóinak, *Debreceni (Fied) Jenő* gázgyári igazgató zsidó vallású fiának ügye, akit a tanári kar az iskolából való elutasításra (consilium abeundi) ítélte. *Magoss György* a tanárkari határozat ellen érvelt, *Dicsőfi József* ellenben kifejtette, hogy ha minden más bűne megbocsátható volna is a kommunista ifjoncnak, de az, hogy az ősi híres református főiskola egy növendéke ilyen kijelentést tett: „bemegek a református vallásánál órájára, hogy lássam, melyik vallás hazudik a legtöbbit” — soha meg nem bocsátható. Ajánlja elfogadásra a tanárkari határozatot. Szavazásra kerülően a dolog, helen *Magoss* indítványa mellett, heten a tanárkar határozata mellett szavaztak s ekkor az elnökség (dr. *Baltazár Dezső* és gr. *Degenfeld József*) *Magoss* indítványa mellett döntött és csak dorgátsra ítélték a szépreményű csemetét. A tanárkar minden tekintetben igazságos határozatát megsemmisítették.

Erre a gyalázatos kulturbotrányra minél előbb föl kell hívni a kultuszminiszter figyelmét. Tudni kell ugyanis, hogy a tanárkar a maga határozatát csupán egy szótöbbséggel hozta meg, mivel 6-an az intézeből való ki-

zárást javasolták, 5-e pedig az ország összes intézeteiből való kiállítás.

Ha a tanárkarnak ez utóbbi javaslata fogadtatott volna el, akkor a középiskolai rendtartás szerint és az 1883 évi XXX. tc. értelmében az ügy végső döntésre a kultuszminiszterhez lett volna hivatalból felterjesztendő és a ref. egyházkerület igazgatótanácsának az egész üggyhöz semmi köze sem lett volna. Ismételjük, hogy ez csak egy szótöbbségen mult. Tehát nem volt joga az igazgatótanácsnak még a tanárkar határozatát sem voltaképpen véglegesen határozati erőre emelni ilyen jelentékeny kisebbség esetén. Ehez az eljárashoz pedig csak annyit írunk egyelőre; kérjük, sőt követeljük a város kormánybiztos-főispánjától, hogy tegyen azonnal távirati jelentést erről az ügyről a kultuszminiszternek, aki az iratokat haladéktalanul terjesztse fel magához a kellő és igazságos ítélet meghozatala végett. A debreceni református kollégium ősi hagyománya ezt a correctiót feltétlenül megkívánja. És egyben felhívjuk a figyelmét az Ébredő Magyarok Egyesületének is erre az ügyre, azzal, hogy ők is származik a feljelentés a bűnös növendék ellen. Tehát nekik becsületbeli kötelességük a tisztítás munkáját kérlelhetetlenül megkövetelni és végrehajtani.

Református presbiteri gyűlés

Hosszabb szünet után tegnap újra gyűlést tartott a debreceni ref. egyház presbyteriuma dr. *Dicsőfi József* elnök e alatt. 48 ügyet tárgyaltak le. Fontosabbak ezek voltak: *Kovács István* és *Szöke János* új presbiterek esküt tettek. A tudóbetegek szanatóriumának az egyház 500 koronát szavazott meg. A Kossuth-téri templomhoz egyháziúvá *Kovács Lajos* egyháztag egyhangulag megválasztott. Dr. *Révész Imre* mellé s. lelkészül *Almássy Márton* eddigi kisegítő véglegesítették. Az egyházkerület elrendelte, hogy a lelkészek eddigi díjlevelében található természetbeli szolgálmányok a rendkívüli időkre tekintettel visszaállítandók; ez elől a presbyterium elzárkózott s csak kamatmentes fizetéseleget hajlandó adni a maga igen rosszul fizetett alkalmazottainak. (A nagyberlőktől pedig kitelt volna néhány mázsa buza erre a célra; de úgy látszik, Mikepércs példája ragadós...) A *Dóczy leánynevelőben* a természetrajzi tanszékre *Szondy György* választását a presbiterium helybenhagyta és megerősítette. Ugyanott helyettesül *Kiss Aranka* alkalmaztatott, — az internatusi díjak egyelőre félévre megállapítottak, a tandíj mérsékelten emeltetett a leánynevelő összes tagozataiban. (A más vallásúak dupla tandíjat fizetnek). Igazgatótanítókká választották az elemi iskolákhoz 6 évre: *Karsay János*, *Simon István*, *Hatvany József*, *Jeney Mihály*, *Mészáros József*, *Mocsary László* és *Veress Gyula*. Néhai *Kiss András* helyére természetbeli lakásra áthelyeztetett *Z. Szabó József* ispotályi fitanító. — Végül elhatározta a presbiterium, hogy az évekkal ezelőtt tervezett két vallásánító lelkészi állást most szept. 1-re felállítja, hogy az egyes iskolákban a hitoktatás intenzívebb lehessen.

Munkásküldöttség a miniszterelnök előtt

Budapest, aug. 7. (Nemz. St. t. j.) Gróf *Teleki Pal* miniszterelnök ma délután a szocialdemokrata munkásság küldöttségét fogadja, melyet *Milsevic* János nemzetgyűlési képviselő vezet eléje. A küldöttségben külön lesznek képviselve a bányászok, a vas- és fém-munkások és a faipari munkások. A munkásküldöttség a bel- és külpolitikai kérdésekben akar eszmecserét folytatni a miniszterelnökkel, de *Milsevic* képviselő előhozza a zsidó kérdést is. *Teleki* gróf kijelentette, hogy a munkások küldöttségét készséggel fogadja.

A vörösök nem lépik át az orosz határt

Bukarest, aug. 7. (Nemz. St. tel. jel.) A román kormány értesülése szerint a bolsevik csapatok parancsot kaptak, hogy a román határtól 15 kilométerre álljanak meg. A román kormány elrendelte a részleges mozgósítást.

A kormányzó a munkásokhoz

— Fátyolt borít a multra — Nem szabad elcsüggedni —

A magyar munkások országos pártja fölkereste a miniszterelnököt, s utána *Horthy Miklós* kormányzónál tisztelegtek, aki nagyjelentőségű beszédet mondott a munkásokhoz:

— Vétek, — ugymond, — ha egyetlen magyar, hazáját igazán szerető ember is elpusztul. Oly kevesen vagyunk, hogy hazánknak minden egyes emberre feltétlenül szüksége van. Fátyolt óhajt a multra borítani és ezért kívánja a kegyelmezési jog törvénybe iktatását. Teljesen vagyontalanok vagyunk. Megraboltak. Az ország irtózatlan anyagi nehézségekkel küzd és ezért mindenkinek teljes erejével dolgozni kell, még akkor is, ha momentán nem kaphatja meg a munkájával kiérdemelt díjazást.

Egység, türelem, kitartás állíthatják csak talpra ismét a sors által lesújtott hazánkat. Tudja azt, hogy míg a földet művelő embernek

Az ügyészség nem emel vádat Friedrich István ellen

Budapest, augusztus 7. (N. St. t. j.) A budapesti királyi ügyészség ma adta be vádiratát a kir. törvényszékhez *Tisza István* gróf gyilkosai ügyében. A vádirat óriási terjedelmű és bevezető részében hosszasan részletezi a gyilkosság előtti belpolitikai helyzetet. Rámutat az 1918 október hó 24-ike után megjelent lapközleményekre, s egyik-másik vádlottnak megkapó jellemrajzát adja. Megállapítja, hogy a gyilkosság gondolata *Kéri Páltól* ered, *Fényes László* és *Csernyák* szándados eszelték ki, s *Pogány Józsefnek* kapóra jött. A vádirat külön fejezetben foglalkozik *Friedrich Istvánnal*. Kimutatja, hogy egyedül *Hüttner* vallomása vádolja bűnrészességgel *Friedrichet*, de az olyan zavaros, olyan ellentmondó, hogy a vád emelésére nem szolgálhat alapul. *Friedrich* bebizonyította, hogy sem október 29-én, sem 30-ikán nem volt Budapesten és csak 31-ikén tért vissza a fővárosba. A vádtanács határozata után megtartják a fő tárgyalást, melyre mintegy 400 tanut idéztek be.

A csehek ujabb árulása

Elárulják jötevéjüket, az antantot is

Prága, aug. 7. (Nemz. St. tel. jel.) Dérier cseh miniszter egy újságíróknak a következőket mondotta az általános európai helyzetről:

— Középeurópa nagy probléma előtt áll, melynek középpontjában ezidőszerint Oroszország van. Nekünk nemcsak érdekünk, hanem kötelességünk is Oroszországon segíteni. Ha Oroszország egész Lengyelországot elfoglalja, ez újból világháborút jelent.

Ujabb lengyel győzelmek

Bécs, aug. 6. (Nemzeti St. tel. jel.) Varsóból jelentik: A lengyel hadvezetőség minden vonalon döntő csatákat készít elő. — Tegnap Dobricin közelében visszavetették a vörös csapatokat a Bug tulsó partjára, miközben nagy mennyiségű zsákmány jutott a lengyel csapatok kezére. A lengyel hadvezetőség *Siewlic* körül döntő ütközötre készül.

Varsó, aug. 7. A Bug és Nared között kivívott győzelemben több, mint 5000 foglyot ejtettünk, mintegy 200 géppuskát és tőmérdek löszert zsákmányoltunk.

Konstantinápoly, aug. 6. *Wrangel* tábornok táviratozza: Azokat a vörös hadsereget, melyek sikereinket megakarták hiúsítani, megvertük. Az eddigi eredmények szerint 4000 foglyot, 150 gépfegyvert 4 páncélvonatot, 5 páncélos kocsit, sok autómobil és löszert zsákmányoltunk.

A bojkott ügye Bécsben

Bécs, aug. 7. (N. St. t. j.) A külügyminiszteriumban tegnap tanácskozás volt, melyen a bojkott megszüntetése következtében beállott helyzet folytán aktuálisá lett kérdésekkel foglalkoztak. Tárgyalták a Magyarországgal újra felveendő kereskedelmi forgalom módjait is.

Bécs, aug. 7. A munkástanács tegnapi ülésén *Fortstner* képviselő foglalkozott a bojkottal s kijelentette, hogy az azért nem volt eredményes, mert a külföldi munkásság nem értett vele egyet.

Összehívják a szenátust

Washington, aug. 6. (Szikratávirat) *Lubomirszky* herceg lengyel követ kormányra nevében kerést intézett az Unió kormányához, melyben Lengyelország megsegítését sürgeti. Egyes szenátorok elhatározták, hogy *Wilson* elnöktől a szenátus összehívását fogják kérni.

DVSC—szombathelyi Haladás DEAC-DKASE.
A futballsport híveinek is meg lesz a sport-élvezetük. Kettős mérkőzés lesz az útelőteri pályán. Az egyetemi csapat valószínűleg re-
vancsot fog venni a KASE csapatán, míg a
második mérkőzés teljesen nyílt. Biró Zempléni
Gusztáv és Káldy Zsigmond lesz.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

* **Előadás a Vigszínházban.** Este 8 órai kezdettel kitűnő műsorú kabaré előadás lesz a Vigszínházban. Fellépnek: Az „Egri trio” csodás táncmulatóványaikkal, Fejér Terus klasszikus magyar dalaival, Angyal István a budapesti Városi színház tagja, Géál Lilike a babaprimadonna és Kalocsai K. József komikus.

* **Cirkuszapachok III. kalandortörténet 8 felvonásban,** ma utoljára az Uraniában.

* **Gyémánthajó, kalandortörténet 6 felvonásban** ma utoljára az Apollóban.

* **Az ördög komédiája,** 4. áma 5 felvonásban ma utoljára az Arany Bika moziban.

* **Pathé sláger hétfőn az Uraniában.** „Zyte” Hector Malot regényét 5 felvonásban látjuk szemünk előtt, a főszerepben Gabrielle Robinne Páris ünnepelt primadonnája.

* **Francia film hétfőn az Apollóban.** René Cresté főszereplésével a Mult kísértete című 5 felvonásos dráma kerül bemutatásra.

APOLLO	URANIA
Vasárnap	Vasárnap
A gyémánt hajó	
Kalandor történet 6 felvonásban.	Amerikai kalandor történet
Főszereplők:	Cirkuszapachok III.
Bessel Or'a, Carl de Vogt	8 felvonásban
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

ARANY BIKÁ MOZI

Vasárnap
Az ördög komédiája
dráma 5 felvonásban.
Főszereplők Hilda Vall, Carmen Marat
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

Liszt- és kenyérárak.

Az országos központi árvizsgáló bizottság ármegállapítása alapján a forgalomban levő és legközelebb forgalomba kerülő új típusú lisztek, ugyancsak az ezekből előállított kenyér árait kizárólag a hatósági ellátásra igényel bíró és liszt-könyvvél ellátott fogyasztó lakosság részére a mai naptól kilogrammonként a következőkben állapították meg:

Buzadara	26-80 K
Finomtészta (nullás) liszt	24 — K
Fehér liszt	19 — K
Főző liszt	13-60 K
Buzakenyér-, rozs-, árpa- vagy tengeriliszt	5 — K
Korpa	1-70 K

A lisztárak csomagolás nélkül értendők. Minden vásárló lehetőleg csomagoló anyagot vigyen magával.

A vásárló fél kiváságára a kereskedő azonban köteles zacskót adni, mely esetben azért kg.-ként 40 fillért felszámíthat.

Kenyerárak kg.-ként:

Finom tésztalisztból	24 — K
Fehér lisztből	19 — K
Főző lisztből	14 — K
Buzakenyér-, rozs-, árpa-, tengerilisztből vagy ezek bármilyen keverékéből	5-50 K

Debrecen, 1920 augusztus 7.

Közélelmezési ügyosztály.

Karbolineum

kapható STERN
festék-kereske-
dőnél Piac-u. 10.

Zárt ajánlati versenytárgyalási és nyilvános árverési hirdetmény

Debrecen sz. kir. város teigazdaságának tulajdonát képező, a tejközpont F.renc József-ut 26—28 sz. pincehelyiségében levő különböző nagvságu tejes üvegek, jégsezkrény, iroda berendezés, tejkiosztó sátrak, üzemi berendezés, különféle gépek és villanymotorok zárt ajánlati versenytárgyalás és nyilvános árverés útján a helyszínen eladatnak.

Az eladásra kerülő fenti tárgyak, ugyancsak az azokról készített pontos leltár a tejközpont fentemlített helyiségében f. évi augusztus hó 8 tól kezdve délelőtt fél 9 től 12-ig és délután 3—5 ó áig megtekinthetők.

Ajánlat tehelő az összes eladásra kerülő ingóságokra egy lömegeben, vagy pedig egyes tárgyakra is külön külön.

A zárt borítékba tett ajánlatok „Zárt ajánlata X. Y.-nak a Debrecen sz. kir. város tejközpontja tulajdonát képező ingóságokra” felirással 1920 évi augusztus hó 12-én déli 12 óráig dr. Magoss György tisz i főügyészhez adandók s ugyanott 4000 K bánatpénz gyanánt letétbe helyezendő. Elkésve beérkezett zárt ajánlat figyelembe nem vételik.

A nyilvános árverés 1920 évi augusztus hó 12-én délután 4 órakor tartatik meg a tejközpont helyiségében. Az árverési szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben az árverelő bizottság kezéhez bánatpénzzel letenni.

A zárt ajánlati versenytárgyalás és a nyilvános árverés eredménye felett Debrecen sz. kir. város teigazdasági felügyelő bizottsága határoz, amely bizottság a döntésnél a legmagasabb ajánlathoz vagy ígérethez kötvé nincs s jogosult a zárt ajánlati versenytárgyalás és nyilvános árverés eredményét jóvá nem hagyni s az eladásra kerülő tárgyak értékesítése tekintetében másként intézkedni.

A felügyelő bizottság döntéséig az ajánlattevők kötelezettségben maradnak.

A zárt ajánlat, vagy nyilvános árverési ígéret elfogadása esetén az ajánlattevő a megvett ingóság árát készpénzzel azonnal fizetni köteles s az ingóságok elszállításáról azonnal gondoskodni tartozik.

Debrecen sz. kir. város teigazdasági felügyelő bizottsága

GYARMATHY MIKLÓS

autó-, motor és gépkar-
részek készítő műhelye.

Elvállal bármínemű fogaskerékmarás
specziális gépmunkákat, autogén heg-
gesztés. Gummivulkanizálás stb. stb.

Piacz-u. 42. Telefon 2-99.

Ugyanott egy 16 H. Modern nyitott
:: Laurin és Klement autó eladó. ::

Böör Kálmán

fűszer és csemege keres-
kedése. CSAPO-U. 39. SZ.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Paradicsom

kilogrammonként 2 K. sárga dinnye
kg.-ként 3 K. görög dinnye kg.-ként
2 K. csemege tengeri csövenként
20 fillér és egyéb zöldségféle naponta
nagyobb mennyiségben is kapható a

Macsi uradalom

Hatvan utca 1. szám alatti zöld-
:: ségületében. (Püspöki palota) ::

Eladó szőlők

villatellkek az urf
negyedben, a
Sestakerthen!

I.
Andrássy-ut 22. sz. nyaraló mellett, éppen
utánna következő szép szabályos mintegy
450 négyszögöl termő szőlő, rajta egy
deszka szín, azonnal átvehető.

Ára az egész terméssel együtt úgy ahogy áll
90 ezer korona.

Poroszlay-ut 63. szám.

II.
rajta egy kis pajta, 600 négyszögölnél na-
gyobb termő szőlő, azonnal átvehető,
most felesbe van kiadva.

Ára a fele terméssel együtt 11 ezer korona.

Poroszlay-ut 65. szám

III.
az ennek éppen mellette levő
600 négyszögöl termő szőlő, kis pajtával,
azonnal átvehető

Ára fele terméssel együtt 90 ezer korona.

Komlóssy-ut 68 szám

IV.
a fentieknek vagyis a Poroszlay-ut 63 és
65. számuaknak éppen a végében levő
1430 négyszögöl termő szőlő, rajta kis pajta és
jóvízü szivattyus kut

Ára a fele terméssel együtt 220 ezer korona.

Poroszlay-ut 81. szám

V.
712 négyszögöl termő szőlő, rajta egy szoba, konyha,
kamara, fűskamara sertésöl, sütőkemence

Ennek az ára 140 ezer korona.

Poroszlay-ut 83. szám

VI.
ennek éppen mellette levő
szintén 712 négyszögöl termő szőlő, rajta egy
szoba konyhás lakás

Ennek az ára 150 ezer korona.

Ezen Debrecen legértékesebb helyén, az egyetem
közvetlen közelében, felséges levegőn, az erdő
alatt fekvő nyaralóhelyek eladásának egyetlen
oka vagyonszövetség megszüntetése és nem spe-
kuláció! Ezeknek eladására a Nagy Lajos Or-
szágos Adásvételi Vállalat nyert kizárólagos meg-
bízást és az ő részére köttetett le az eladás
feletti kizárólagos rendelkezési jog, így tehát azok
vétele egyedül csak ott köthető meg, ott teendő
le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

Hivatalos órák egész nap.

A Poroszlay-ut 63., 65. és Komlóssy-ut 68. számú
darabokat Pethő József uram munkája felesbe,
aki ott, a Poroszlay-ut 67. szám alatt lakik.

**Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar
az vásároljon kizárólag
Rózsa Virágcsarnokba**

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a leg-
olcsóbb gyári árában.

GYÁSZESETEK ALKALMÁVAL FORDULJON BIZALOMMAL

FEHÉRTÓI BÉLA

temetkezési intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

Meltemetése a leggyorsabbútól a legdíszesebbig a legolcsóbb árában személyes felügye-
let mellett eszközölköttek. Exhumálást és hullaszállítását vállalunk. Koszorúk válassztékban.

Jótekonycélú hangverseny

A debreczeni Iparos-dalegylet ismét felhasználja az alkalmat, nemes célt szolgálva, egy jótekonycélú hangversenyt rendez folyó hó 8-án, délután 5 órai kezdettel a vármegyeház dísztermében, melynek tiszta jóvedelmét orosz fogságban sanylődő magyar hadifogjaink hazahozatalára adja.

MŰSOR:

1. Nyitány: előadja Kis Béla zenekara.
2. Alkalmi beszéd: tartja Ács Nagy Jenő főhadnagy ur.
3. Dr. Horváth Ákos: Késő vágy, énekl az Iparos dalegylet.
4. Magán ének: Örmös Jolán, kisasszony.
5. Gräbhe-Rückert: Szerenád, énekl az Iparos dalegylet.

SZÜNET.

6. Liszt Ferenc: Hegedű szóló, előadja, Nemz. hads. hadnagy ur.
 7. Hoppe Rezső: Fráter nóták, előadja az Iparos dalegylet.
 8. Dr. Széll Kálmán: Schtámchen, énekl Tóth István ur.
 9. Erkel Ferencz: Takarodó »Névtelen hősök« című dalműből, énekl az Iparos dalegylet.
 10. Záradék: előadja Kiss Béla zenekara.
- A műsor belépő jegyül szolgál. Jegyek árai: Ülőhely 15 K, állóhely 10 K. Műsor váltható Kurián Gyula Piac-utcai órási és Sarkady Dezső kefési Széchenyi-utcai üzletében.
- Segítsen mindenki a szenvedőkön, hogy a nemes cél minél hamarabb elérhető legyen, annyi nélkülözéseken átment fiainkat ismét körünkben láthassuk.

Bizzunk Debreczen város áldozatkész polgárságában, hogy célunk elérésében bennünket a leglelkesebben támogat.

Új lisztkönyveit előjegyzésre elfogadja

Kontsek Géza cég Kossuth-utca

KISS FERENCZ

női szabó Piac-u. 56.
Izléses munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanti-
rást is elfogad volt Molnár-cég szabásza.

Hirdetmény

A református egyház összes épületeinél végzendő javításokra ajánlat adható be e hó 15 ig alólírott gondnoknál. A javításokra vonatkozó kimutatás 10 kor.-ért szintén itt szerezhető be naponként d. e. 8-9 és 12-1 óra között.

Debreczen, 1920. aug. 6.

BÁTHORI KÁLMÁN
gondnok.

**Kovács és Kazánszenet, Akác
műfát, Romancementet, Tüzi-
fát vagon-tételben és méter-
mázsánként azonnali szállí-
tásra ajánlok**

Polyánszky Oreszt tüzifa és szén-
kereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

Szabó János

uri szabósága és egyenruházati cikkek raktára
Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

Pálinkafőző üstök és mosó üstök

vörösrézből megrendelhetők

Máthé András
rézműves mesternél, Ujpest
Zrinyi-utca 10.

ELADÓ

Sestakertben egyetem mellett több házhely, —
Tócoskerten két nagyobb területű föld házak-
kal, — Átkosföldön mikepércsi köut mellett
városhoz közel hatezer négyszögöl pusztaföld
esetleg részletekben is. Felvilágosítás kollégi-
umi ügyészi hivatalban.

Császárszállási
homoki ó és uj

FAJBORAIT

hordószámra és le-
: üvegezve ajánlja:

CSANAK JÓZSEF
kereskedelmi részv. társaság.

MEGHIVÓ

A Debreczeni Gazdasági Egyesület
választmányának tagjait az 1920.
augusztus hó 8-án, vasárnap dél-
után 4 órakor, a városháza nagy-
termében tartandó választmányi ülésen
megjelenésre tisztelettel félekérem.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az egyesület 1920. évi első felében működéséről előterjesztés.
2. Pásztor Ferencz II-od titkár egynegyed évi szabadságidő kérése iránt beadott kérvénye tárgyalása.
3. Titkár kérelme rendkívüli javadalmas pótléka tárgyában.
4. A f. évben belépett tagok felvétele fellet határozat.
5. Az újabban engedélyezett cséplési do-
hány átvétele végett határozathozatal.
Debreczen, 1920. július 31-én.

Jóna István,
elnök.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 66.
Saját készítésű elegáns férfi
öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.

Művészi, Bádogos-utca.

CIGARETTA

hüvelyek és papírok legolcsóbb bevásárlási forrása
CSILLAG, Bádogos u. 1. sz

APRÓ HIRDETÉSEK.

Nevelőnő

francia és német órát ad
Péterfia-u. 48. emeleten
délután 4-ig

Eladó függönyök,

tekete női kosztümök,
gyermekcipő, matrác, vas-
kályha, villanymotor, női
cipő, férfi köpenyeg, női
ingek, nyakkendők, gal-
lérók, köszenpor. Péterfia
48., emeleten délután 2
órákor.

Kövér sertés

17 db eladó Timár-u. 19.

Bélyeggyűjtemény és véső- intézet

PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Maikulatura

különként kapható lapunk
kiadóhivatalában,

Okl. gyógyszerész

Debreczenbe állást keres
szeptember 1 vagy 15-re.
Cím a kiadóba.

Eladó

a Rákóczi-u. 23. sz. ház
Cím a kiadóban.

Pezsgős

üveget vesz a „Török
pezsgőgyár.”

Eladó

egy négyülésű francia két
kerékű Gigg, egy szét-
szedhető üveges kocsi és
2 lóra való új szerszám
a Riesz-kocsigyárban.

Földet

10—25 holdig (tanyás bir-
tokot) keresek bérbe. Pé-
terfia-u. 26. (fűszerüzlet).

Eladó

Varga-kertben 600 négy-
szögöl föld, festett asz-
talok. Értekezni Késes-
utca 86.

**Borsajtók, szállószűk, ten-
geri morzsolók, ekék, vető-
gépek, gazdasági szekerek
azonnal beszerezhetők a**

Debreczeni

Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaságnál

(Gyártelep: Varga-kert, Déli sor 19. szám. a.)

Ugyanott kerékráf megszorítások hidegen
sajtoló ráffelhuzó gépen néhány perc alatt
eszközölhetők.

Gazdálkodók részére fekete vagy színes
ruhák készen kaphatók:

Lebovits Sándor-
nál Csapó utca 9. szám alatt.

Meghívó.

A debreczeni ügyvédi kar tagjait f. hó
8-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a kamara
helyiségében tartandó értekezletre ezúton hívja
meg az elnökség. Az értekezlet tárgya az ügy-
védek közös buzabevásárlása, a progresszív
kamrai illetéket kivető bizottságok tagjainak
megválasztása s a választott bíróságok tárgyá-
ban határozathozatal.

Tégla-fuvarosokat

felvesszünk

Egyetem építkezésnél Nagyerdőn

Van Önnek eladó háza? Eladó földje? Vagy eladó szőlője?

**Nem kerül egyetlen fillér költségébe sem
az eladás!**

Bizza meg az eladással Debreczen városának legrégebbi adásvé-
teli vállalatát, a **20 év óta fennálló Nagy Lajos adás-
vételi irodát!**

Ott nem kell fizetnie az eladásért egyetlen fillér költsé-
get sem! Felvétetnek eladás végett kis külsőségi házak is!
Iroda: **VERES-UTCA 9. SZÁM.** Hivatalos órák állandóan
egész nap!

Ha szép akar lenni? Korzó arczkremet és szap- pant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle piperecikkek.
kötszerek, Irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CIZIKKEK, kreolin
stb. legolcsóbban szerezhetők be a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCA 2. SZÁM.

Alapították:
1866. évben.

Temetések a legolcsóbban eszközöl a leg-
egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
TELEP: Homokkert, Hid-utca 8. szám.

— Rendőri hírek. *Gazdátlan fehérművek.* A rendőrség egy házkutatás alkalmával nagyobb mennyiségű idegen fehérművet talált Braun Hermannál. Megindították az eljárást. A rendőrség kutatja egyben a Braunnál talált fehérművek gazdáját. — *A türelmetlen hitelező.* Széles Károly debreceni fűszeres feljelentést tett a rendőrségen, hogy napokkal ezelőtt Horog N. Veres-u. lakostól kölcsön kért 1000 koronát. A kölcsön határideje lejárván Horog elment tegnapelőtt Széles Károlyhoz, ki elmondta, hogy még nem tudja visszafizetni a kölcsön. Erre Horog botot vett elő, megakartta verni, utóbb revolverével támadt rá. Szélesnek a felesége a zajra előjött. Széles kivette felesége briliáns függőjét, lehuzta karikagyűrűjét, melyek értéke kb. 5000 koronát kérnek s átadta azokat Horognak, ki erre leesilapodott és elment. A rendőrség Horog ellen megindította az eljárást. — *Eltűnt fiú.* Katona Gyula, Bihar-telepi fiút megmaradt napokkal előbb egy veszett macska, Ma délután szállítatná a rendőrség a Pasteur intézetbe, de a fiú elcsavargott. A rendőrség az eltűnt fiút körözi.

— Varga János és Társa bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezetési, csatornázási iparosok. Battyány-u. 26. sz.

— Rádium gyógyintézetemet rheumaticus betegek részére ujjalag megnyitottam. A gyógykezelésre vonatkozólag felvilágosítást nyújt dr. Horváth Károly Király-utca 5. szám. I. emelet.

Elsőrendű üzletszerzők

az élet és elemi szakmában magas fix fizetéssel és jutalékokkal felvétetnek a

Magyar Országos Biztosító Intézet vezérigazgatójának
Debrecen, Piacz-utca 42.

Proletárdiktatúrára vonatkozó adatgyűjtés

Felhívás a közhivatalokhoz, intézetekhez, egyesületekhez és magánszemélyekhez.

A magyar kormány elrendelte a magyarországi proletárdiktatúrára vonatkozó történeti anyag összegyűjtését. Az anyag mindentféle hivatal, közintézmény, vállalat, üzlet, gazdaság stb. jelentéseiből, hivatalos iratokból, magánszemélyek visszaemlékezéséből, helyi sajtótermékekből (mindentféle nyomtatvány, újság, röpirat, blanketta, igazolvány, levelező-lap stb.) és egyéb emlékekből áll, amelyek a tanácsköztársaság életére, annak előzményeire és következményeire vonatkoznak.

A kormányrendelet és a helyi adatgyűjtő bizottság nevében felkérem ennél fogva az összes közhivatalokat, közintézményeket, elemi- és felsőrendű iskolákat, a hitelezőket, a tudományos és irodalmi társaságokat, köz- és magánműgyűjtőket, a múzeumot, színházakat, politikai pártokat, bármilyen célú egyesületeket, az összes pénzintézeteket, üzleteket, vállalatokat, gyárakat, a mezőgazdasági üzemeket, földbirtokosokat, újságokat, gyógyszerárakat stb. illetve mindenkinek vezetőit, hogy a vezetésük alatt álló intézmények történeti adatainak összeállítására iránt sürgetően intézkedni sziveskedjenek. A fontosabb mozzanatokra vonatkozólag eredeti okmányok, jegyzőkönyvek, vagy más bizonyítékok csatolása kívánatos.

Felkérem továbbá mindazon magán személyeket, akik az eseményekben akár mint aktív, vagy passzív szereplők, akár mint szem- és fültanúk résztvettek, hogy visszaemlékezéseiket írásba foglalva lehetőleg mielőbb juttassák el az alább megjelölt gyűjtőhelyre.

Különösen nagy fontosságú az olyan eseményeknek megörökítése, amelyeknek adatai hivatalos ügyiratokban fel nem találhatók. Gyűlések, bizalmas értekezletek, beszélgetések, terrorisztikus fellépések, agitációk leírása, az eseményeket, vagy a szereplő egyéneket jellemző apróságok feljegyzése stb. mind kívánatos részletei az adatgyűjtésnek.

Az adatgyűjtőket felkérem a szigorú kritikára s a tárgyilagos és elfogulatlan előadásra.

A város társadalmi életének kiválóságait felkérem, hogy a fennhatóságuk alá tartozó intézeteket az adatok mielőbb való beküldésére serkenteni sziveskedjenek.

Az összes adatok, jelentések, emlékiratok nyomtatványok stb. az adatgyűjtéssel megbízott Csobán Endre városi főlevéltárnokhoz (Városháza, földsz. 5.) szolgáltatandók be.

KÖZGAZDASÁG

A nádudvari gazdasági-vasut

Európa száraz földjén parányi kis ország csak Belgium, de népének olyan anyagi jólétet, olyan kulturális gazdagságot tudott biztosítani mindenkor, hogy sóhajtván és irigykedve gondol reá az egész világ minden állama. A belga paraszt mintaképe annak, hogy milyennek kell lennie a földművelőnek, ha földjét belterjesen megmunkálni tudja és okosan gazdálkodik. *Gazdagnak anyagiakban és gazdagnak szellemileg egyaránt.* S ezt a jólétet elérte józan a mindenre kiterjedő belterjes gazdálkodás által. Belgiumban alig van törpe birtok, hol egy-egy gyárkémény ne füstölne, s a gazda ne maga dolgozna fel terményeinek kevésbé értékesíthető részét. De alig van rét, vagy kaszáló is, melyet át meg át ne szelne az ipari, vagy gazdasági vasutnak egy-egy sín-párja. S ennek a gyárkéménynek, ennek a vasuti sín-párnak a révén lett Belgium gazdag, boldog és olyan független állama a világnak, amihez fogható kevés van a földkerekségben.

A mezőgazda Csonka Magyarországnak tanulnia kell Belgium példájából. Tanulnia kell elsősorban azt, hogy okos, belterjes gazdálkodással, minden irányban kiterjedő többtermelési programmal kell bevételi forrásait szaporítani, illetve dúsabbá tennie. Csak így, ennek az elvnek az alkalmazása útján lehet régi erejében és gazdagságában talpraállítani a nagyon megnyomorított és elszegényedett magyar mezőgazdaságot.

Örömmel üdvözölhetjük hát *Piszky Árpád* földbirtokos azon akcióját, mely egy új mezőgazdasági vasutal gyarapítja Debrecenben a többtermeléshez vezető eszközöket. Akárhon lesz az új vasut, bármilyen szűk körben érzik is közvetlen hasznát és fontosságát, a közvetlen haszon és fontosság még is oly óriási és kézenfekvő, hogy kihat az egész ország mezőgazdaságára, mert egy jelentékeny láncszemét alkotja annak a széleskörű gazdasági politikai programnak, amelynek megvalósítása az egész ország mezőgazdaságát van hivatva talpraállítani.

Ahogy Debrecen városa egyetem és főiskolái által a tudományok városává, a tisztán-tul文化 központjává fejlődött, úgy emelkedhetik városunk mezőgazdasági vasutak által az első mezőgazdasági és a vele kapcsolatos mezőgazdasági-ipari várossá. Most amidőn a nádudvari vasut építési előmunkálatai megkezdődnek, rámutatunk a tervezett vasut egyik másik nagyobb horderejű előnyére abban a reményben, hogy a rövidlátókat, kik a tervet illetékes helyen lepiccsinyelték és keresztülvitelét nem közérdekként jelezték s oly világitásba állították, mintha a vasut csak a nagybirtokosok érdekét szolgálná, más belátásra, más nézetre bírjuk, vagy ösztönözzük.

Egy vasut minden körülmények között a vonalmenti községek fejlődésére nagy kihatással van, hiszen láthatjuk Európa térképén különösen Belgium példáján, noi sűrűbb a vasuti hálózat, ott virágzóbb egy a mezőgazdasági, mint az ipari termelés. Igaz ugyan, hogy a rendszeres nyomtávolságú vasutak főleg a nagytöke és nagybirtok szolgálatában állanak, de azért cseppen a kistöke és kisbirtoknak is valami a haszonból. Egy gazdasági vasut azonban, bár első sorban az érdekeltiséget, a 42 km. hosszú vonal mentén fekvő kis- és középbirtokosokat szolgálja, de szolgálja Debrecen város és Nádudvar község lakosait is egyaránt.

Mert míg a vonal menti gazdaságok a többtermelés által birtokukat jobban ki tudják használni és jövedelmezőbbé tenni, addig a város lakossága a többtermelés által előálló nagyobb terménykészletek révén jutányosabb áron és könnyebben tudja szükségletét kielégíteni. Másodsorban jön az állam, mely a mai nehéz körülmények között a szükséges nagyobb adóterhek kivételében több teherbíró alanyhoz jut általa.

Tehát a gazdasági vasut nemcsak egyéni, nemcsak helyi, hanem országos érdekű dolog. A tervezett nádudvari vasut pedig nem a nagy-

birtokot, hanem a kis- és középbirtokot fogja szolgálni azon egyszerű okból, mert Debrecen határában vajmi kevés, a vonal mentén pedig csak egyetlen egy nagybirtok fekszik, a többi mind kis- és középbirtok.

A mezőgazdasági előnyökön kívül azonban még ipari és szociális szempontokból is nagy fontosságú a bir.

A vonalmenti földek sajátosságai folytán egyes területek ipari növények termesztésére igen alkalmasak. S mégis e területeket jelenleg többnyire legelőknak használták, mert a szállítási nehézségek miatt ipari növények termelése nem volt gazdaságos. A vasut létesítésével az eddigi akadályok megszűnnek s az ipari növények termelése gazdaságos lesz, minek folytán nagyobb mennyiségben fogják azokat termelni.

Csak kiemeljük a sok közül a cukorrépa termelést, a cukorgyártást s a kendertermelést. Ez viszont a többtermelést segíti elő, melynek révén nagyobb munkaalkalom kínálkozik és így sok munkás, ki ma akarna dolgozni, de nem tud, mert nincs hol, kereselhez jut és megelégedett lesz. Tehát egy fontos szociális kérdést is megold a nádudvari vasut: a sok munkanélkülit munkához és vele kenyérhez juttatja.

Mindezen dolgok azonban elmaradnak és a legjobb terv is semmivé válik, ha a régi eszmék és e közök mellett maradunk, hogy nagyapám is meg volt vasut nélkül, meg lesz én is.

Ne felejtjük el, hogy a nagyapák kevés, sőt majd semmi adót nem fizettek, az ő életigényük is csekély volt, tehát megelégedhettek akkori jövedelmükkel. Míg a mostani nemzedék azonban nem elégedhetik meg a nagyapák jövedelmével, mert a fejlődéssel járó nagyobb nehezebb terhek viselésével és nagyobb igényeik nagyobb költségeivel is meg kell, hogy birkózzék.

Törvénykezés

§ A szoboszlói terroristák büntársai. Élénk emlékezetében áll még a közönségnek az a kegyetlen gyilkosság, amit tavaly április 23-án követtek el Szamuelli és büntársai Hajdusoboszlón, amikor Tokai rendőrkapitányt, Fekete László polgármestert és Körner Béla malomigazgatót a Piac-téren felakasztották. A gyilkosoknak segédkeztek Bokor András, Szóka Imre és Berkes János, akik a hullákat őrizték, sőt Körnernek a cipőjét is ellopták. A bíróság tegnap ítélezett felettük, és Bokort 4, Szókéit 2, Berkeset pedig 1 évi börtönrúntálta.

§ A kertségek betörői, Monstre tárgyalást vezetett tegnap a *Szuhányi* Andor elnöklete alatt álló tanács. Nagyszabásu tolvajbanda és orgazdái álltak a bíróság előtt és pedig Csuka Sándor, Fazekas Sándor, Szabó Bóka Sándor, Batóczy József, Rónai Gyula, Serpenyő Nagy József, Jónás Sándor, Jónás Antal Gubán József, Erdődy István, Juhász Gáborné, Flórian Lajosné, Ludmánn Andrásné, Szabó Lajosné, Kovács Istvánné. A tolvajbanda betört tavaly decemberében Than Gyula, lapázerkesztő villájába, ahonnan 6000 korona értékű holmit, Baranyai Sándortól aprómarmhát, Ladányi ruskagyárostól, valamint még igen sok helyről különböző élelmiszert loptak el és orgazdáik különféle értékesíteték. A tárgyalásra igen sok tanut, károsítat idéztek be. Itélethozatalra csak a délutáni órákba kerül sor.

SPORT

A DEAC atletikai versenye vasárnap 4 órakor lesz a nagyerdei sportterén. A fővárosi atléták közül a BEAC, MAFC, MTK, MAC, FTC atlétái, a vidéki atléták és a helybeli egyesületek legjobb atlétái találkoznak a DEAC versenyén. Külön érdekessége lesz a versenynek a MOVE gárdájának bemutatkozása.

HIREK

Nem sikerült

a keresztyén magyarság ellen intézett zsidó-mérenylet A bojkottot megszüntették és a világhatalom mámorában kéjelegni akaró vándorpatkányok kénytelenek szégyenszemre visszabujni odaikba. Utolsó erőpróbjuk is fiaskóval végződött, s be kellett ismerniök, hogy a keresztyén magyar munkásság nem áll többé rendelkezésükre. Mit értek a bécsiékekkel, mit a csehekkel, mikor épen a jelszó gyanánt szájukra vett magyar munkások láttak át ravasz szándékukon, s a bojkottra ellenbojkottal feleltek? Olyan arculesapás volt ez a zsidó párttitkárok és olyan elégtétel a keresztyén magyar népnek, amely elég lehet mindegyiküknek. A ghettókban bizonyára tépik most szakállukat a sakterek és jajveszékelve könyörögnek az aranyborjú előtt, Csonkamagyarország pedig boldogan állapítja meg, hogy a zsidó-uralom alkonyodóban van az országban.

— Földvásárló magyarok. A város két birtokát, a Vermesoldat és a Liget revü, eddig nagybérlet után értékesített területeket árverés útján el akarja adni. Az árverés után Sárkány Pál és társai nyirmártonfalvai lakosok előnyösebb ajánlatot tettek a városnak és pedig katasztrális holdankint 3500 koronát ajánlanak meg érte. A városi tanács ez alapon új árverés tartását javasolja.

— A Területvédő Liga választmánya e hó 9-én hétfőn d. u. 6 órakor a kereskedelmi és iparkamara közgyűlési termében ülést tart, melyre a választmány minden tagját tisztelettel meghívja és feltétlen megjelenésüket kéri az Elnökség.

— Kutyaiból nem lesz szalonna. Hogy a zsidó magyarságra mennyire megbízható, bizonyítja az alábbi híreke is, melynek szereplőjét a debreceni színházlátogató közönség még a Leszkay András színigazgató idejéből ismeri. A hírt a „Szentesi Kisgazda” közli:

— Románokhoz szegődött magyar színigazgató. Erdélyi mekkültek elbeszélése szerint Szendrey Mihály volt földmészáros helyi magyar színigazgató a románok szolgálatába lépett és jelenleg teljhatalmu megbízottja a románok által megszállott magyar területeken levő valamennyi színháznak. Szendrey Mihály legfelsőbbfokú vezetője az erdélyi színházaknak és teljes erejével azon fáradozik, hogy az ottani nagymultu magyar színművészet teljesen eloláhosodjék.

Igy a ludósítás, melyhez még hozzáfűzük, hogy Szendrei nem jogosult az y viselésére, mert 50⁰ pénzes a neve, azelőtt Stassernek hívták. Édes testvére a hírhedt világcsalónak, Strasser-Strassnott Ignácnak, aki horvátosította a revét, és mint a bécsi nuncius követe, papi ruhába öltözve, csalta meg Stroszmayer zágrábi érseket.

— Menekültek figyelmébe. Mindazon menekültek, kik a polgári életükben kedvezményes életkezt óhajtanak, valamint azok, kik a kirendeltség részéről kedvezményes hus ellátásban kívánnak részesülni, hétfő és kedd délelőtti összejárást végezt a kirendeltségnél jelentkezzenek. Országos Menekültügyi Hivatal debreceni kirendeltsége, Simonffy-u. 1 c. I. em.

— Halálhíradás. Vettük a következő gyászjelentést: Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a forrón szerető s szeretett hűséges jó feleség, az odaadó, szerető gyermek, a legjobb édes anya, szeretett nagorasszony s rokon dr. krancsesdi Derekassy Istvánné született Leszli Louise folyó hó 6-án reggel, életének 53-ik, boldog házasságának 16-ik évében, hosszú szenvedés után jobblétre szenderült. Szeretett kedves halottunkat folyó hó 8-án, vasárnap délután 4 órakor fogjuk a Deák Ferenc-utca 12 számú házuknál, az ágostai evang. egyház szertartása szerint tisztandó ima után, a Szent-Anna-utcai római kath. sírkertben örök nyugalomra helyezni, mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, ismerőseinket báeatos szívvel meghívjuk. Debrecen, 1920. évi augusztus hó 6-án. Béke poraira! Sírjálma legyen csendes, emléke legyen áldott! Bánatos férje: Dr. Derekassy István. Édes anyja: Özv. Leszli Miksáné született Füleky Mária. Gyermek: Iványi István menyasszonyával Pócsy Rizával családjával. Testvére: Margit férjével Mihaloivits Jenővel s gyermekeivel. Etel férjével Balogh Bertalannal s gyermekeivel Sógornői: Derekassy Nelly. Derekassy Janka férjével Jeney Alberttel. Derekassy Etel. — A temetést rendezzi Gebauer K. és Tsa temetk. int. Kossuth-u. 2. Városház.

— Szükségülakások a barakkokban. Az országos menekültügyi hivatal kiküldöttje, dr. Szita Zoltán kolozsvári bíró a napokban Debrecenbe érkezett és a XXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXX megtekintette a szükségülakásokkal alakítandó barakkokat, dr. Darkó Jenő egyetemi tanár, a debreceni menekültügyi hivatal vezetője társaságában. A bizottság három barakkot talált alkalmasnak arra, hogy szükségülakásokkal alakítsák. A tervek szerint 56 lakást lehet létesíteni és ugyanannyi családot elhelyezni. A jövő héten már hozzá is fognak az átalakítási munkálatokhoz. A menekültügyi hivatal elfogadta a város azon ajánlatát is, hogy ingyen telket ad a menekültek részére történő építkezésekre. Ezek az építkezések könnyebb kivitelűek lesznek, de tartósabb anyagból, úgy hogy az épületek esetleg évtizedekig is használhatók lesznek. A rettentő lakásnyomor némileg enyhülni fog a barakkok átalakításával és az építkezésekkel. A menekültügyi hivatal kiküldöttjei megvizsgálták a Selétrom laktanyát is és azt is alkalmasnak találták, hogy ott kellő átalakítás után 15—22 lakást létesíthető legyen. Az átalakítási költségeket a kormánytól fogják kérni.

— Kereskedelmi és közgazdasági életünket csak u. y teherjük nemzeivé és szilárdá, ha egészen új alapokra fektetjük s új irányokat követünk. Ez a megváltozás vezet azokat a komoly és jeles közgazdászainkat, akik a Nemzeti Kereskedelmi és Közgazdasági Bank részvénytársaság alakítását Budapest székhellyel elhatározták. Ez a teljesen magyar alapítású bank a rendes és szokott banküzletek mellett főleg a földműveléssel és mezőgazdasággal összefüggő ipari és kereskedelmi vállalatok alapítását és fenntartását óhajja kezébe venni, hogy ezáltal lehetővé tegye gazdasági terményeink itthon való feldolgozását és értékesítését. Különös gondot fordít a gyapjú, gyümölcs és fozelék értékesítésére és egyenlő elosztására. A lakás viszonyok javítása szempontjából segédkezt nyújt a munkás és tisztviselőtelepek építéséhez, a belterjes mezőgazdaság előmozdítása végett mezőgazdasági építmények, mint mezei vasutak, kender és len feldolgozó telepek, szesz és cukorgyárak, sertéshizlaló telepek felállítását hűtő házak építését, közraktárak alapítását finanszírozza s végül gondoskodni óhajt arról, hogy a gazda, iparos és kereskedő a foglalkozásukhoz szükséges eszközöket és cikkeket az árdrágító közbeeső kereskedelem elkerülésével szerezhessék be. A bank alapítókéje száz millió korona. Egy részvény 400 korona. Debrecen sz. kir. város és Hajdúmegye területére a szervezési munkálattal dr. Tervey Tamás debreceni ügyvéd van megbízva.

— Samu rendőri felügyelet alatt. A hajdúböszörményi járás főszolgabírája Kauffmann Samu hajdudorogi hitsorsosai rendőri felügyelet alá helyezte. Ez az első álmás a hajmáskér felé vezető úton.

— Így pártolják a rokkant katonát. A rokkant katonák pártolására mutat az alábbi eset! Szikszay Gábor Nádor u. 10. sz. alatti lakos (főlébű, rokkant katoná) Katalin nevű 10 hónapos leánya elhalt. A csecsemőt dr. Hahn Aladár nevű orvos gyógykezelte. A halottkém dr. Széll Kálmán kerületi orvos szabályszerűen utasította az apát, hogy a kezeli orvostól hozzon bizonyítványt, a rokkant katonának elküldje az édes anyját, özv. Szikszay Gábornét az orvoshoz és dr. Hahn Aladár 40 koronáért állította ki a rendelő cédulájára írt 6 soros bizonyítványt. A rokkant katonát, aki az országért vesztette el a féllábát így pártolják — háboru után!

— Move. 1. Azon cégeknek, amelyek a katonai bajnokságért bírt versenyre tornászóvegekhez szükséges anyagot adományozni szívesek voltak, továbbá a Koncz és társa kelmefestő cégnek, mely az anyag átfestését díjtalanul elvállalni szíves volt, ezton fejezi ki az elnökség köszönetét. — 2. Kérem Bészler Antal százados urat, hogy a titkári hivatalban f. hó 9-én d. e. 11 órakor megjelenni szíveskedjen. A titkár.

— Dr. Bodnár Lajos bel, bőrgyógyászati és urológiai rendelését Vár-utca 10. sz. alatt újból megkezdte. Rendel. d. e. 8—11., 3—5-ig. Telefon 28.

KIS HIREK

Rendkívüli bőtermése van Franciaországnak amilyen már husz esztendeje nem volt, úgy hogy alig fog bevitelre szorulni gabona-főzelékeműben és gyümölcsben. Bortermése meg oly kitűnőnek ígérkezik, hogy sokat eladhat külföldre.

Amerika a reklám hazája. „Reklám gyanánt” rikkító plakátokra nomva tartozik az árdrágításért elítelt kereskedő, kirakatána elnevezni a büntető ítéletet.

Csak ideiglenesen, átmenetileg tervezik, egy esztendőre a botbűntetés alkalmazását, s nem akarják állandósítani a magyar büntető törvényben. De most már aztán jöhet a bot, mert akár végleg, akár ideiglenesen, átmenetileg fogja megkapni az árdrágító láncos, mindenképpen gyógyító, józanító hatást várunk a mogyorópatától ott, ahol már más, ugylászik, nem használ.

Az abonyi derék gazdák elhatározták, hogy az abonyi érdemes szegény családoknak féláron adják a gabonát. Ezenkívül szegény hadirokkantak, özvegyek és árvák részére ingyen gabonát ajánlottak fel.

Régi tapasztalat mondja, hogy a rossz embert külsőleg is megjegyzi az isten. Korvin-Klein is pupos szőrnycet volt. Most is egy pupos házmaster gyilkolta meg a lakóját Budapesten. Követni fogja Korvin Kleint, Ábrahám kebelébe.

Sévesbe, az egykori híres porcellángyárba tüzték ki a török békeszerződés aláíratását Torékeny is lesz az, mint a porcellán.

Puccsra biztatják a szerbek a pfcsi munkásokat a nemsokára bevonuló magyar nemzeti hadsereggel szemben. Persze, zsidók az értelmi szerzők.

Nem engedélyeznek játékbankot Párisban és száz kilométeren belül a környéken sem.

Egy liter tej ára tíz korona lesz Budapesten, a mai 7 koronás ár helyett, mert drágább lett a vasút, a fűg.

Szegeden át fog haladni az új keleti expressz vonat, mely a franciaországi Bordeauxból indul Turinon, Milanon, Zágrábon és Belgrádon keresztül Bukarestbe.

Becsületsértésnek minősítette a budapesti büntető bíróság azt, hogy valakit bolseviknek neveztek.

A cseh közbiztonsági viszonyokra jellemző, hogy Pozsonyban, amióta csen megszállás alatt van, naponta negyven-ötven betörtést követnek el.

Még a baromfi a legolcsóbb hus Pesten. A liba kilója 85 korona, a hizott kacsa ára 75 korona.

A szerbek is olyan aljasok, mint az oláhok. Egy makói magyar leány belefult a Marosba, s a holttestét a szerbek által megszállott területen vetette ki a víz. A hullát csak tízezer koronáért akarták kiadni a gázszelő családnak.

A fényüzési forgalmi adóról értesítést adott ki a pénzügyigazgatóság, mely szerint a m. kir. pénzügyminisztérium rendelettel intézkedett a kereskedők, iparosok stb. terhelő bejelentési kötelezettség foganatosításáról. Az említett rendeletre, mely tárgaszókon a szokásos helyen olvasható, különösen fe hívjuk a kereskedők és iparosok (ékszerészek, cipészek, szabók, cukrászok stb) sőt a nagyközönség figyelmét is, mert a fényüzési cikkek minősített sokaság tárgya után a fényüzési adót eme cikkek vásárlása alkalmával a nagyközönség fogja megfizetni. Az érdekelt helybéli kereskedők és iparosok nézve a legfontosabb tudnivaló az, hogy bejelentéseiket írásban (esetleg szóval) folyó augusztus hó 14-ig a debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság 1. emelet 2. sz. helyiségében kötelesek teljesíteni. — A vidéki érdekeltek írásos bejelentéseiket saját községük előjáróságáé, illetve városi adóhivataluknál is benyújthatják míg szóbeli bejelentések vidékiek részéről is csak a debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság említett helyiségében fogadtatnak el.

Hajdúszámon a Területvédő Ligának. A hajdúszámon magyarok önkéntes adományokból 2336 korona 60 fillért gyűjtöttek a Területvédő Ligának. Az összeget az alispán úján küldték el a Ligának. A szép eredmény Kruppa Antal főjegyző és az előjáróság érdeme. Nagy jelentőségű dolog ez, hogy már a falvakon is tudják, mi a területvédelem és e célra adakoznak.